

Vasile Grunea Igazolása Arról, Hogy Befejezte A Zsidó Líceumot

1945 elejétől 1945 nyaráig mint magántanuló jártam Bukarestben a fiú Zsidó Elméleti Líceumba, aminek Cultura B volt a neve. Általában havonta egyszer magánúton vizsgáztunk. Az igazolás az én akkori nevemre, Gruber Ladislau névre van kiállítva, és ez az igazolás bizonyítja, hogy befejeztem a VIII. líceumot, és ennek alapján beiratkozhatok az érettségire. A IV. elemi osztály után volt a nyolcosztályos középiskola, tehát elemibe 7 éves kortól jártak egész 12-ig, 12-től egész 19-ig líceumot végeztek. Tehát a VIII. osztály bevégezése jogosított föl arra, hogy érettségire jelentkezhessek, s utána lehetett menni egyetemre. A Cultura nevű zsidó líceum megfelelt a kolozsvári Tarbutnak [lásd: Kolozsvári Tarbut Zsidó Líceum]. Egy nagyon neves iskola volt, ahol neves zsidó tanárok tanítottak, akiket 1940-ben kizárták az egyetemi tanügyből. Ott tanított Graur, aki az egyik legnevesebb lingvisztikai tanár [nyelvészprofesszor] lett Romániában, Bick professzor a román nyelvtanár [román nyelvet és irodalmat tanított], Sufrin, a történelemtanár vagy Mihail Sebastian, az egyik legjobb drámaírója a két világháború közti időszaknak, akinek a három évvel ezelőtt [2000-ben -- A szerk.] megjelent memoárja nagy port vert föl. Az osztályok meg voltak számozva, volt Cultura A és B, de semmi különbség nem volt közöttük, csak így oldották meg, mert nagy iskola volt. A Cultura A-ban ugyanúgy volt I-VIII osztály, mint a másokban, csak nem volt annyi terem, és két épületben volt a tanítás. Az akkori tanügyi törvény szerint, amit az akkori tanügyminiszter után Voitec-törvénynek neveztek el, állandó nyílt [nyilvános] magánvizsgák voltak, úgyhogy egy év alatt több osztályt el lehetett végezni, havonta lehetett vizsgázni. Én 1945-ben négy osztályt tettem le. Sok volt a vizsga, de mi azt az anyagot évek alatt tanultuk már magánúton, egy hónapot csak ismételtük a vizsga előtt. Így sikerült egy év alatt, ha úgy vesszük, négy osztályból leérettségizni, de a vizsga nem a zsidó iskolában volt, hanem egy érettségi komisszió volt. Én úgy emlékszem, hogy a Spiru Haret Líceumhoz kerültem, ahol az elnök egy egyetemi filozófiatanár és költő, Alexandru Claudiu volt. Nem nagy médiákkal [érdemjeggyel], de

mind átmentünk az érettségén.